

Den høje bygning er Hals Toldstation. Bag denne ses lodsstationens 14 meter høje lodsudkigstårn. Lodsstationen skjules af bygningerne. Fotoet er fra omkring 1900. I 1904-1905 blev bygget en ny lodsstation med et lodsudkig, der blev afløst af en ny lodsstation i havnen i 1956.

Hals

Lodseriet i Hals er et af Danmarks ældste lodserier. Her lodsede kendtmænd i det vanskelige farvand ved Hals og i Limfjorden allerede i 1600-tallet.

Men 18. marts 1735, hvor Christian VI regerede landet, fik 6 dygtige og søvante mænd med en oldermænd i Hals eneret til lodse skibe på strækningen uden for Hals og gennem Limfjorden til Ålborg. Det blev således Danmarks tredjeældste kongeligt privilegerede lodseri. Men lodseriet fik ikke alene pligt til at lodse til og fra Ålborg. Lodseriet skulle også lodse til Frederikshavn - der dengang hed Fladstrand - samt lodse til bælteerne.

I 1735 var Hals ved Kattegat den eneste adgang til Limfjorden. Først i 1825, hvor havet brød gennem Agger Tange, kunne man komme ind i Limfjorden fra Vesterhavet.

Her ses to lodsvagter, Karl Vilhelm Andersen og Christian Olesen og en ukendt person fotograferet foran den lodsstation, der blev bygget af træ i 1904-1905. Fotoet er fra første halvdel af 1900-tallet.

Her ses lodseriets lodsbåd, Mellemjollen, med lodsflaget i forstavn, i 1935.

I slutningen af 1800-tallet kunne lodserne lodse til Aalborg, Frederikshavn og Hirsholmene. I renden ved Hals var der 16,5 fod vand. I 1890 blev indført lods-tvang i Limfjorden for alle skibe, der stak 11 fod og derover. Og lodserne fik prikkepenge for afmærkningen af sømærker frem til 1879.

På fotoet ses Hals Havn og den nye lodsstation, opført i 1956, samt stationens lodsbåde fotograferet i sidste halvdel af 1900-tallet. Lodsstationens adresse var dengang Lodsvej 27.

Lodsstationen blev senere overtaget af DanPilot, men blev afviklet i 2015.

Her ses lodsbåden "Lodsen 4" i grødisen i 1904. Båden blev bygget på Rasmussens Skibsværft i Ålborg.

Her ses "Lodsen 1" fotograferet i 1935.

En af lodseriets lodsbåde, bygget i 1934 på Rasmus Møllers Værft i Fåborg, er i privateje i dag i en smuk restaureret udgave med en 14 meter høj mast og med sejl og en Ford motor og er navngivet "Hals Barre".

Den seneste lodsstation i Hals, opført i 1956, fik køjerum på første sal, og fra lods-

stationen kunne der holdes lodsudkig fra et vindue. Lodsstationen er senere blevet ombygget, så der kom køjerum, badeværelse og værksted i stueetagen samt vagtstue og kontorer på første sal. Samtidig blev indført alle den moderne teknologiske muligheder, således at behovet for udkig gennem et vindue forsvandt. I 1972 var der ansat 8 lodser i Hals. Det fortæller lidt om behovet for lodser. Lodseriets arkiver, journaler, kopibøger mv. befinder sig i dag i Landsarkivet i Viborg.

Thyborøn Lodseri indgik i Hals Lodseri i 1994. Efter lodslovens ændring i 2006 overtog DanPilot Hals Lodseri, som derefter indgik som en del af DanPilots landsdækkende lodseri. Da lodsloven åbnede for konkurrence i 2006, blev et nyt privatejet Limfjord Pilot ApS oprettet i 2010 og fik hjemsted i Lemvig. I 2015 indgik Limfjord Pilot ApS som et datterselskab i DanPilots koncern, som i dag betjener hele Limfjorden med Limfjord Pilot som fortsættende navn for lodseriet. Samme år nedlagde DanPilot lodsstationen i Hals. Hals Lodseri udgav i 1985 et jubilæumshefte med titlen "Hals Lodseri gennem 250 år". Alle fotografier: Hals Museumsforening og Arkiv..

Lodshuset blev i 2019 lejet af Grete Holch Skalkam, datter af tidligere lods i Hals, Niels Skalkam. Hun oprettede et maritimt oplevelsescenter i lodsbygningen og havnen for folk i alle aldre.

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening.

kivdk

Ovenfor ses Hals Havn og den lodsstation med tilhørende lodsudkig, der blev bygget 1902-1904.

Nedenfor ses lodsvæsenets lokaltakster for Hals Lodseri fastsat i takstklasser for året 1941.

Hals Lodseri.

Lokaltakster.

Lodsninger.	Skibe under 100 BRT.	Skibe mellem 100-150 BRT.	Skibe paa og over 150 BRT.
Mellem Hals Karre Fyr og Hals	2	3	4
<i>Fra Hals til:</i>			
Aalborg eller Norresundby (Red eller Kaj i Sejllobet Øst for Færdselsbroen)	3	4	5
<i>Fra Hals Barre Fyr til:</i>			
Aalborg eller Norresundby (Red eller Kaj i Sejllobet Øst for Færdselsbroen)	5½	7	9½
<i>Fra Hals el. Hals Barre Fyr til:</i>			
Mariager Fjord	7½	8½	10
Randers Fjord	11	11	12½

Rejsepenge.

Fra Aalborg	Kr. 8,00
— Mariager Fjord	— 14,00
— Randers Fjord	— 15,00
— Skagen	— 15,00
— Frederikshavn	— 12,00
— Aarhus	— 15,00
— Vejle Fjord	— 16,00
— Odense Gab. eller Nyborg	— 25,00
— Fredericia	— 18,00
— Kalundborg eller Korsør	— 30,00
— Helsingør	— 35,00

Landsafviingspenge.

Sommer 6 Kr. Vinter 8 Kr.	
over 3 Somil — 24 — — 32 —	

Lodsvæsenets lodspengetabeller for året 1883 for Hals Lodseri dokumenterer det vidtstrakte område, som Hals Lodseri betjente i sejlskibenes storhedsperiode.

Tabeller for Lodspenge.

Dag- lig- hed.	Dag- gaa- ende.	Nr 1.				Nr 2.				Nr 3.					
		Fra Søen til København eller Heden udenfor Hals Lønder.								Fra Søen eller udenfor Hals Lønder til Hals.				Fra Hals til Søen eller forbi Lønderne.	
50 Tone og der- over.	Bed.	Samme- betaling.		Sjette- betaling.		Samme- betaling.		Sjette- betaling.		Samme- betaling.		Sjette- betaling.			
		Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.	Sk.		
1—5	1—5	2	80	3	73	3	80	5	07	2	60	3	47		
	6	3	96	4	48	4	56	6	08	3	12	4	16		
	7	3	92	5	23	5	32	7	09	3	64	4	85		
	8	4	48	5	97	6	08	8	11	4	16	5	55		
	9	5	04	6	72	6	84	9	12	4	68	6	24		
	10	5	60	7	47	7	60	10	13	5	20	6	93		
	11	6	16	8	21	8	36	11	15	5	72	7	63		
	12	6	72	8	96	9	12	12	16	6	24	8	32		
	13	7	28	9	71	9	88	13	17	6	76	9	01		
	14	7	84	10	45	10	64	14	19	7	28	9	71		
	15	8	40	11	20	11	40	15	20	7	80	10	40		
	16	8	96	11	93	12	16	16	21	8	32	11	09		
	pr. 100 Tone.		—	56	—	75	—	76	—	01	—	62	—	69	
	under 50 Tone.	1—5	2	10	2	80	2	85	3	80	1	95	2	60	
		6	2	52	3	36	3	42	4	56	2	84	3	12	
		7	2	94	3	92	3	99	6	32	2	78	3	64	
8		3	26	4	48	4	56	6	08	3	12	4	16		
9		3	78	5	04	5	13	6	84	3	51	4	68		
10		4	20	5	60	5	70	7	60	3	90	5	20		
pr. 100 Tone.		—	42	—	56	—	57	—	76	—	89	—	52		

Tabeller for Rodspenge.

Dag- tig- hed.	Dag- gaa- ende.	N ^o 4.				N ^o 5.				N ^o 6.				
		Fra Hals til Halborg.				til Frederiksborg eller Hirtsholmens.				ind i Høns Hende, til Farup eller Maringer Hjord.				
50 Eend og det over.	Red.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		
		Sk.	D.	Sk.	D.	Sk.	D.	Sk.	D.	Sk.	D.	Sk.	D.	
	1-5	6	..	8	..	18	40	24	53	10	..	13	33	
	6	7	20	9	60	22	08	29	41	12	..	16	..	
	7	8	40	11	20	25	76	34	35	14	..	18	67	
	8	9	60	12	80	29	44	39	25	16	..	21	33	
	9	10	80	14	40	33	12	44	16	18	..	24	..	
	10	12	..	16	..	36	80	49	07	20	..	26	67	
	11	13	20	17	00	40	48	53	97	22	..	29	33	
	12	14	40	19	20	44	16	58	88	24	..	32	..	
	13	47	84	63	79	26	..	34	67	
	14	51	32	68	69	28	..	37	33	
	15	55	20	73	60	30	..	40	..	
	16	68	88	78	51	32	..	42	67	
		pr. H ^o m ^o nt.	1	20	1	60	3	68	4	91	2	..	2	67
	under 50 Eend.	Red.												
		1-5	4	50	6	..	13	80	18	40	7	50	10	..
6		5	40	7	20	16	56	22	08	9	..	12	..	
7		6	30	8	40	19	32	25	76	10	50	14	..	
8		7	20	9	00	22	08	29	44	12	..	16	..	
9		8	10	10	80	24	84	33	12	13	50	18	..	
10	9	..	12	..	27	60	36	80	15	..	20	..		
	pr. H ^o m ^o nt.	..	50	1	50	2	76	3	68	1	50	2	..	

Tabeller for Udbetænge.

Frag- tig- hed.	Dyb- gan- rale.	A: 7.				A: 8.				A: 9.			
		Kandets Hjord.				Hortuus.				Kydberg, Fredericia eller andre Stæder i Helstene worden for de nævnte.			
50 Tund og der- over.	Fod.	Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.		Sommer- betaling.		Vinter- betaling.	
		Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.	Rr.	Sk.
1-5		10	60	18	13	32	60	43	47	36	40	48	50
6		16	82	21	76	39	12	52	36	43	68	68	24
7		19	04	25	39	45	64	60	85	50	96	67	95
8		21	76	29	01	52	16	69	55	58	24	77	65
9		24	48	32	64	58	63	73	24	65	52	87	36
10		27	20	36	27	65	20	86	93	72	80	97	07
11		29	92	39	89	71	72	96	64	80	08	106	77
12		32	61	43	52	78	24	101	32	87	36	116	48
13		35	36	47	15	84	76	113	01	94	64	126	19
14		38	08	50	77	91	23	121	71	101	92	135	89
15		40	80	54	40	97	60	130	40	109	20	146	60
16		43	52	58	03	104	32	139	09	116	48	155	31
pr. H:sd mætt.		2	72	3	63	6	52	8	69	7	28	9	71
under 50 Tund.	Fod.												
1-5		10	20	13	60	24	45	32	60	27	30	36	40
6		12	24	16	32	29	34	39	12	32	76	43	68
7		14	28	19	04	34	23	45	64	38	22	50	96
8		16	32	21	76	39	12	52	16	43	68	58	24
9		18	36	21	43	44	01	58	68	49	14	65	52
10		20	40	27	20	48	90	65	20	54	60	72	80
pr. H:sd mætt.		2	01	2	72	4	89	6	92	5	46	7	23

Tabel for Hjemrejsepenge.

Hjemrejsepenge til Dots andrag:	Kr.	S.
fra Aalborg	3	"
— Frederikshavn eller Hirtshalsene	6	50
— Hjørring	2	"
— Hirtshals	2	"
— Skarlinges Fjord	6	50
— Hunderup Fjord	7	50
— Hirtshals	8	50
— Aalborg	16	"
— Fredericia	12	"

Lodspengene betales efter taksterne om Sommeren og om Vinteren fastsat i Tabellerne.

Ved indlodsning fra Søen til Hals, som paa Rheden maatte losse en Del af Ladningen for at komme over Grundene, betales 1/3 del mere end efter Tabel Nr. 2. Lodspengene beregnes derhos efter Skibets Dybgaaende forinden Udlosningen.

For Udlodsning fra Hals til Søs betales Skibe, som ikke kunne flyde over Grundene ved fuld Last, men indtage en Del deraf paa Rheden 1/3 mere en efter Tabel Nr. 3. Lodspengene beregnes derhos efter Skibets Dybgaaende efter at være tilladet.

Betalingen efter Tabellerne Nr. 2 og 3 forhøjes med 1/3 for Skibe, der ere over 10 Fods Dybgaaende, og som af Lodsens forhjel্পes over Grundene uden Udlodsning.

Lodspengene for Lodsning fra Hals til Steder ved Limfjorden imellem Hals og Aalborg beregnes efter Tabel Nr. 4 efter Forholdet imellem den foretagne Lodsningens Længde og Længden af Lodsningen fra Hals til Aalborg.

Der tilkommer Lodsens Etmaalspenge, 2 kr. i Etmaalet, naar han forbliver længere end 24 Timer ved Skibet til dets Lodsning. Dog beregnes Elmaalspengene, naar Lodsningen sker til Aarhus, først efter 2, og naar den gaar til noget af de i Tabel nr. 9 nævnte Steder, først efter 3 Etmaals forløb.

Når Skibet er lodset til noget i de i Tabellerne Nr. 4 til 9 nævnte Steder, tilkommer der Lodsens de på ovenstaaende Tabel opførte Hjemrejsepenge.

Betalingen for Landsætning af Lods fra et andet Lodseri ved dertil af Skibet særlig tilkaldt Lodsbaad andrager 4 kr. fra 1ste April til 30te September og 5 kr. fra 1ste April til 31te Marts; dog er Lodseriet pligtig til til at landsætte Aalborg Lodser uden Godtgørelse.

Hals Lodseri

Lokaltakster

Lodsninger	Skibe under 100 BRT	100-150 BRT	150-500 BRT	500-2000 BRT	2000-8000 BRT	8000 BRT og derover
Hals Barre til Hals og omvendt	2	3	4	4	4	4
Hals Barre til Hals (køj)	3,5	4,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Fra Hals til:						
Svitringen			7	7	7	7
Ålborg Bugt Fyr			10	10	10	10
Pkt. 6 rute B			11	11	11	11
over Svitringen 6 sømil Hals B.F. øst ..			11	11	11	11
Hals B.F. 8 mil. øst			9	9	9	9
Ankerplads ved Dvalegrunde	12 + 1	12 + 2	12 + 3	12 + 4	12 + 5	12 + 6
Fra ankerplads til Skagen	11	12	12 + 1	12 + 2	12 + 3	12 + 4
Til ankars ved Dvalegrunde	300 kr. pr. påbegyndt time					
Fra Hals B.F. til Ålborg*	5,5	7	9,5	10,5	11,5	12,5
Fra Svitring til Ålborg*	8,5	10	12 + 0,5	12 + 1,5	12 + 2,5	12 + 3,5
Fra Ålborg Bugt Fyr til Ålborg*	10,5	12	12 + 2,5	12 + 3,5	12 + 4,5	12 + 5,5
Fra Pkt. 6/B til Ålborg*	12 + 0,5	12 + 2	12 + 4,5	12 + 5,5	12 + 8,5	12 + 7,5
Fra Hals el. Hals Barre til:						
Mariager Fjord	7,5	8,5	10	10	10	10
Randers Fjord	11	11	12 + 1	12 + 1	12 + 1	12 + 1

* Ålborg: Red eller kajer i sejlløbet indtil vejbroen, med undtagelse af Østre Havn og dokkerne.

Landsæltningspenge
kr. 8,25
over 3 sømil kr. 28,00

Hals Lodseri var et af de lodserier, der skulle nedlægges som følge af ændringerne i lodsloven 1979. Til venstre ses Farvandsvæsenets lokaltakster for Hals Lodseri for året 1979.

Forrest ses Hotel Kattegat, hotellets stakit og have, derefter lodstårnet og bagest Hals Toldstation. Alle fotografier: Hals Museumsforening og arkiv, der har et righoldigt, fint og velorganiseret arkiv.

Denne lodsbaad er blevet smukt restaureret af en privat ejer. Lodsbaaden har tilhørt Hals Lodseri, og ejeren har navngivet lodsbaaden Hals Barre.

Ejeren og lodsbaaden ses her i Dragør Havn i sommeren 2020, hvor der diskuteres restaureringsproblemer med en lille gruppe fra Dragør Lodsmuseumsforening, der restaurerer en lodsbaad fra 1880, som blev bygget til Dragør Lodseri.